

BIOLOGIA 8. KLASSI ÕPPEKOMPLEKT TÄIENEB

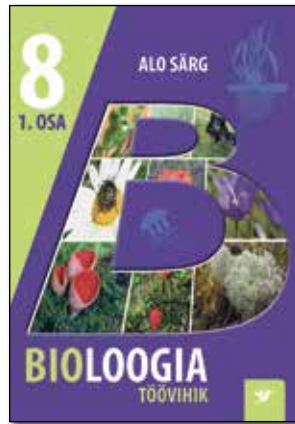
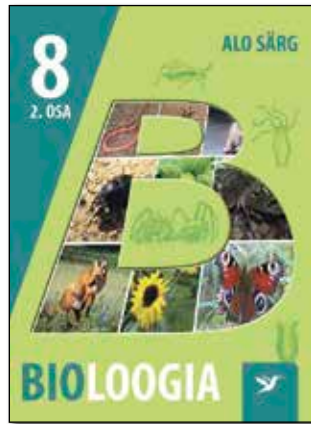
Bioloogial on väga oluline, võiks öelda, et isegi üks olulisemaid kohti meie kõigi teadmuses ning maailmatunnetuses. Seetõttu on ka riiklikku õppekava järgiv 8. klassi õpik kaunis mahukas. Just materjali ning oluliste illustatsioonide rohkus tingis olukorra, kus õpilase koolikoti üldraskest silmas pidades oli otstarbekas teha õpik kahes osas.

2019. aasta kevadel ilmunud õpiku 1. osa käsitleb kolme suurt teemat: „Mikroorganismide ehitus ja eluprotsessid“, „Seente tunnused ja eluprotsessid“ ning „Taimede tunnused ja eluprotsessid“, mis omakorda jaguvad kokku 41 alapeatükiks.

Õpiku 2. osas käsitletakse kahte suurt teemat.

Esimene neist, „Selgroogsete loomade tunnused ja eluprotsessid“, koosneb 15 alapeatükist. Teema sissejuhatuses võrreldakse selgroogseid (käsitleti 7. klassi bioloogias) ja selgrootuid loomi. Esmajoones saavad selgituse skeleti omapärad. Uue õpitava korrastamiseks on selles peatükis toodud ka selgroogsete tähtsamate hõimkondade skeem. Järgnevalt käsitletakse peatükkide kaupa neidsamu tähtsamaid hõimkondi: käsnad, ainuõssed, ussid, limused, okasnahksed, lüljalgsed. Lüljalgsed võib kohata inimkaaslejatena kõige arvukamalt, seetõttu on nende klasse (koorikloomad, ämblikulaadsed ja putukad)

austatud eraldiseisvate peatükkidega. Lüljalgsetest omakorda on arvukaimad putukad. Õpiku 10. peatükk annab ülevaate tähtsamatest Eestis elavatest putukarühmadest. Mardikaliste, liblikate, sihktiivaliste, kahetiivaliste, kiletiivaliste ja kiilide iseloomustusi illustreerivad arvukad fotod nende rühmade esindajatest. Osaliselt peaks see peatükk töötama lausa tavainimese jaoks mõeldud piltmääräjana – on ju bioloogiaõpingute põhieesmärk looduse tundmaõppimine (sama eesmärk oli läbivaks ka õpiku 1. osas). Üldistavalt ja ühtlasi ka mõnes mõttes süvendatult vaadeldakse selgrootute hingamiselundeid ja hingamist, toitumist, tundeelundeid ja paljunemist.

Kui õpiku 1. osas leidsid käsitlemist parasiitsed ainuraksed, siis õpiku 2. osas on peatükk analoogse eluviisiga parasiitsetest selgrootutest. Muuhulgas saavad õpilased teada, kuidas neist parasiitidest hoiduda.

Õpiku teine ja viimane teema on pühendatud ökoloogiale ja keskkonnakaitsele. Eri peatükkides tutvustatakse liigi mõistet ja liikide kohta eluslooduses, ökoloogilisi süsteeme, toiduahelaid ja aineringet ning inimtegevuse mõju loodusele. Räägitakse liikide, elupaikade ja kogu looduse kaitse tähtsusest ning võimalustest. Samuti omandab õpilane looduses liikumise reeglid (igameheõigus) – õigused, aga samas ka kohustused. Omaette peatüki moodustab

ülevaade liigi- ja elupaigakaitsest Eestis, kus vaadeldakse muu seas ka olulisemaid kaitsealuseid liike.

Kõik õpiku teemad lõppevad üldistava kokkuvõttega ning kordamisküsimustega õpitu mõistmise kontrollimiseks. Õpiku lõpus on mõistete selgitav sõnastik.

Õppekomplekti kuulub ka õpiku teemasid täiendav ülesannete ja küsimuste kogu töövihiku näol. 2020. aasta sügisel näeb ilmavalgust 8. klassi bioloogia õpiku 1. osa juurde kuuluv töövihik. Vastavuses õpiku teemadega on ka töövihik jagatud väiksemateks alapeatükkideks. Siit leiab õpilane nii võrdlevaid skeeme ja tabeleid, lünktekste kui ka praktilisi töid. Töövihiku ülesandeid ilmestavad arvukad skeemjoonised, mis ootavad näiteks joonisel kujutatute osade tundmist. Erilist rõhku on pööratud õpitava mõtestamisele. Seda võimalust pakuvad nn väidete ülesanded, kus õpilased peavad otsustama, kas esitatud väide on tõene või väär. Suuremad teemad võtavad kokku ennekõike peatüki oskussõnadel põhinevad ristsõnad. Kõike eelnevat arvesse võttes on õpiku juurde kuuluv töövihik oluliseks võimaluseks õpetavat diferentseerida ning pakkuda nii igasuguse tasemega õpilasele jõukohast eduelamust.

ALO SÄRG,
autor